

Čís. 2881.

Oznámení sepsané četnictvem o výsledcích četnického šetření nenáleží ke spisům míněným v § 281 čís. 2 tr. ř.

(Rozh. ze dne 27. srpna 1927, Zm I 211/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 15. února 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176 II. c) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 2 tr. ř. shledává stížnost v tom, že byl při hlavním přelíčení přečten protokol sepsaný četnictvem o výpovědi manželky obžalovaného před četnictvem, ač se prý obžalovaný proti tomuto protokolu ohradil. Zmatek podle tohoto ustanovení zákona nastává, byl-li přes ohrazení stěžovatelovo přečten při hlavním přelíčení spis o nějakém úkonu vyhledávacím nebo vyšetřovacím po zákonu neplatném. Nehledě k tomu, že se obžalovaný podle protokolu o hlavním přelíčení neohradil proti přečtení spisu tu v úvahu přicházejícího — stížnost sama mluví jen o ohrazení se obžalovaného proti onomu spisu, nikoli o ohrazení se proti jeho přečtení, — nešlo tu vůbec o přečtení spisu naznačeného v § 281 čís. 2 tr. ř. Četnické šetření není úkonem vyhledávacím nebo vyšetřovacím, spadajícím do oboru působnosti vyšetřujícího soudce a nemůže tudíž býti úkonem zmatečným; v důsledku toho nenáleží také oznámení sepsané četnictvem o výsledcích četnického šetření ke spisům uvedeným v 281 čís. 2 tr. ř. Není tu tedy předpokladu pro uplatňování zmatku ve smyslu onoho ustanovení zákona.

Čís. 2882.

Zmatek podle § 281 čís. 9 c) tr. ř. předpokládá právní mylnost rozsudkového výroku, že obžalobce jest nebo není podle zákona oprávněn ku stíhání skutku, z něhož obžaloba viní obžalovaného.

Zboží do komise dané a výtěžek prodejem tohoto zboží docílený jsou komisionáři svěřeny ve smyslu § 183 tr. zák.; výtěžek nastupuje tu na místo zboží a nezáleží na tom, že obžaloba nezněla na zpronevěru stržených peněz, nýbrž na zpronevěru zboží samého.

(Rozh. ze dne 27. srpna 1927, Zm I 281/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. března 1927, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zpronevěry

podle § 183, 184 III. tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku sprostující obžalovaného z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 poslední věta tr. zák. a důsledkem toho také ve výroku, jímž čin, kterýmž byl obžalovaný uznán vinným, byl kvalifikován jako přestupek zpronevěry podle § 461 tr. zák., pak ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících, jako zmatečný a věc vrátil krajskému soudu v Českých Budějovicích, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek soudu první stolice zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že firma Josef C. M. v L. dala obžalovanému dne 22. února 1926 do komise mýdlo v ceně 2.660 Kč 20 h s tím, že obžalovaný má toto zboží rozprodati, firmě měsíční výkazy o prodaném zboží zasílati a částky za zboží stržené podle účtů firmy této odváděti a že firmě zůstává vyhraženo vlastnictví k onomu zboží až do úplného zaplacení, a zjišťuje dále, že obžalovaný zaslal sice v březnu a květnu 1926 oné firmě výkazy o zboží jím prodaném, že však za zboží to firmě ničeho nezaplatil, ač byl vícekrát o zaplacení upomínán, a že, obdržev dopis firmy ze dne 18. května 1926, jímž mu byl další prodej mýdla do komise mu daného zakázán a jímž byl vyzván, by neprodané zboží firmě vrátil, tohoto zákazu, pokud se týče příkazu nedbal, nýbrž zbytek mýdla do komise mu daného, který tenkrát ještě měl a jehož cena nepřevyšovala 200 Kč, rozprodal a peníze za ně stržené sobě ponechal. Přes tato skutková zjištění uznává rozsudek obžalovaného vinným pouze přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. zák., spáchaným tím, že řečený zbytek zboží do komise mu daného, jehož rozprodání bylo mu zakázáno, tedy svěřené mu věci v ceně 200 Kč nepřesahující, za sebou zadržel a sobě přivlastnil, a sprostňuje obžalovaného podle § 259, čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 posl. věta tr. zák., spáchaný prý tím, že za sebou zadržel a sobě přivlastnil také ostatní podle shora uvedeného do komise mu dané, tedy svěřené mu mýdlo v ceně 2.000 Kč převyšující, s tímto odůvodněním: »Soudní dvůr nevzal za prokázáno, že se obžalovaný tím, že mýdlo svěřené mu do komise rozprodal a neplatil, dopustil zpronevěry mýdla v ceně přes 2.000 Kč; neboť rozprodej byl v samé povaze smlouvy komisionářské obsažen, a, že si obžalovaný zadržel za sebou peníze za mýdlo stržené, žalováno není a soudní dvůr nemohl tudíž obžalovaného v tomto směru uznati vinným, ježto by tím překročil obžalobu.«

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek pouze potud, pokud obžalovaný byl jím z obžaloby sprostěn, a uplatňuje v tomto směru číselně důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 c) tr. ř., jež spatřuje v tom, že rozsudkem byl porušen zákon, pokud jde o otázku, zda tu schází obžaloba podle zákona potřebná. Uplatňování tohoto zmatku je pochybeno. Tento zmatek předpokládá právní mylnost rozsudkového výroku, že obžalobce jest nebo není podle zákona oprávněn ku stihání skutku, z něhož obžaloba viní obžalovaného. Takového vý-

roku však napadený rozsudek neobsahuje; z rozhodovacích důvodů vychází naopak na jevo, že rozsudek pokládá zcizení mýdla do komise daného samo o sobě za beztrestné a že má, pokud jde o neodvedení peněz za ono zboží stržených, za to, že tento skutek není vůbec předmětem obžaloby. Stížnost uplatňuje však ve svých vývodech zřejmým poukazem také důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., spočívající v tom, že rozsudek neshledal ve skutku, z něhož jest obžalovaný viněn a k němuž se vztahuje sprostující výrok, následkem mylného výkladu zákona zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 posl. věta tr. zák., tedy trestný čin příslušející před soud. Podle skutkových zjištění rozsudku byla mezi firmou Josef C. M. a obžalovaným uzavřena komisionářská smlouva za podmínek svrchu naznačených. Komisionářská smlouva zavazuje komisionáře, by komitentovi buď vrátil zboží, pakli je neprodá, nebo zaplatil mu výtěžek z prodaného zboží, jenž nastupuje na místo zboží. Články 367 a 374 obchodního zákona označují proto komisionáře za uschovatele zboží mu předaného. Zboží do komise dané a výtěžek prodejem tohoto zboží docílený jsou tudíž komisionáři ve smyslu § 183 tr. zák. svěřeny. Obžalovaný, jemuž bylo podle skutkových zjištění rozsudku firmou Josef C. M. mýdlo v ceně 2660 Kč 20 h dáno do komise, tedy svěřeno, a jenž podle rozsudkových zjištění před dojitím svrchu zmíněného dopisu firmy značnou část tohoto mýdla v ceně 2.000 Kč převyšující rozprodal a výtěžek prodejem tohoto mýdla docílený, jenž mu byl jak řečeno, rovněž svěřen, firmě neodvedl, nebyl oprávněn se zbožím, o něž tu šlo, volně nakládati, je prodati a stržené peníze si ponechat. Ježto výtěžek docílený prodejem zboží daného do komise nastupuje na místo zboží, je právně nezávažným, že obžaloba, správněji řečeno její žalobní formule, nezněla na zpronevěru stržených peněz, nýbrž na zpronevěru zboží samého. Ostatně měl nalézací soud přihlížeti při zkoumání otázky, co je v souzeném případě předmětem obžaloby, nikoli pouze k obsahu žalobní formule, nýbrž i k vyličení příběhu v důvodech obžaloby, z něhož bylo patrné, že obžaloba spatřuje zpronevěru v žalobní formulí uvedenou v tom, že obžalovaný zboží mu svěřené prodal a výtěžek za zboží docílený si ponechal. Sprostující výrok rozsudkový spočívá tudíž na mylném právním posouzení věci. Ježto rozsudek je v posléze zmíněném výroku stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. stížností mu vytýkaným, bylo zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek v tomto výroku zrušiti. Zároveň bylo však zrušiti rozsudek také ve výroku, jímž čin, kterým byl obžalovaný uznán vinným, byl kvalifikován jako přestupek zpronevěry podle § 461 tr. zák.; neboť v případě odsouzení obžalovaného pro zpronevěru další části mýdla, o něž tu šlo, nebo celé zbývající části zboží nebo peněz za toto zboží stržených, bude nutno přihlížeti k úhrnné ceně zpronevěřeného zboží, pokud se týče k úhrnku zpronevěřených částek a zpronevěru obžalovaným spáchanou podřaditi jako jednotný čin pod příslušné ustanovení tr. zák. V důsledku těchto opatření bylo posléze zrušiti rozsudek také ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících. Ve věci samé nemohl Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti, poněvadž v rozsudku a jeho důvodech nejsou zjištěny všechny skutečnosti, jež jest při správném použití hmotného

práva položit za základ rozhodnutí. Rozsudek nezjišťuje zejména, zdali obžalovaný peníze stržené za zboží, jež prodal před dojitím onoho dopisu firmy Josef C. M., za sebou zadržel nebo sobě přivlastnil a byl-li si vědom hmotné protiprávnosti svého jednání. Bylo tudíž věc vrátiti soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl.

Čís. 2883.

Vyloučení veřejnosti zakládá zmatečnost rozsudku jen tenkráte, došlo-li k ní buď bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu neodpovídajícího ustanovení § 229 tr. ř.

Porušení určitého předpisu, jehož zanedbání jest ohroženo zvláštní sankcí zmatečnosti, nelze uplatňovati jako zmatek čís. 4 § 281 tr. ř.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pojmu »podněcování« (§ 15 čís. 3 zákona) odpovídá jakékoliv působení na cit nebo vůli neurčitého počtu lidí ve smyslu nezákonném, t. j. takové působení, v němž se jeví snaha, by v těchto lidech bylo vyvoláno rozhodnutí porušiti zákon; podněcovati lze nejen přímou výzvou a doporučením, stačí i zakrytý a nepřímý způsob působení na cit a vůli v onom směru; spadá sem i utvrzování neb udržování osob v duševní náladě náchylné k páchání činů, k nimž pachatel poukazuje; podněcovati lze i líčením událostí minulých (vychvalováním revolučního odboje proti státu jako hrdinného zápasu dělnických mas).

(Rozh. ze dne 1. září 1927, Zm I 173/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 30. prosince 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona ze dne 19. května 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 3, 4, 5, 9 a), 10 §u 281 tr. ř. Zmatek podle čís. 3 § 281 tr. ř. shledává v tom, že prý nalézací soud porušil předpis § 229 tr. ř., vyloučiv k návrhu veřejného obžalobce přes protest obhájců veřejnost hlavního přelíčení, ačkoliv prý k tomu nebylo zákonného důvodu, jakož i tím, že prý nevydal o vyloučení veřejnosti písemného nálezu opatřeného důvody. Výtky jsou bezpodstatné; vyloučení veřejnosti založilo by zmatečnost rozsudku jen, kdyby k ní došlo buď bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu neodpovídajícího ustanovení § 229 tr. ř. V souzeném případě jsou však splněny oba zákonné předpoklady pro vyloučení veřejnosti hlavního přelíčení, ježto soud se na něm formálně usnesl (svůj nález také písemně vyhotovil a ve spisech založil) a odůvodnil své opatření ohledem na ve-